

צוות חוקרים

במכון ויצמן גילה

תרופה סנסציונית

לכאבי הווסת

את סימני המחזור החודשי הראשון מקבלת האשה המערבית בגיל 12 לערך (שתיים-עשרה שנה ותשעה חודשים בדיוק, על פי הסטטיסטיקה). לגבי רוב הנשים זוהי תופעה טבעית, שאינה גורמת להן שום בעיות מלבד היגיינה.

אולם אצל עשרה אחוז הנשים, בקירוב, הווסת כמוה כמחלה. היא מלווה בתופעות הגורמות אצלן סבל רב: ימיושי ראש, בחילות, דיכאונות, ובעיקר כאבים חזקים בחלק התחתון של הבטן. במיקרים קיצוניים ידוע על נשים שהגיעו למצבים של ייאוש והתאבדות, או שנוקטו להצלת ערבות ניתוחית, כדי להקל עליהן את הכאבים.

אנשי המדע ורופאי הנשים היו משובים בעים עד כה, שהסיבה העיקרית למכאובים ותופעות הליוואי של הווסת נעוצה בכך שבזמן המחזור מפורשות השחלות כמות פחותה מדי של הורמון נשי מסוים. הטיפול המקובל, כדי להקל על הסבל בתיקופת המחזור החודשי, היה באמצעות תרופות הורמונליות, שנועדו להחזיר לדם את הכמות הטבעית של הורמון החסר. הצלחת טיפול זה היתה חלקית בלבד. לנשים רבות, שסבלו מן חייהן מכאבי ווסת נוראים, שכמה מהן הישו אותם ליצירי לידה, לא עזרו התרופות ההורמונליות כלל.

תגלית שעשתה במכון ויצמן ברחובות עשויה עתה להביא מזור לכל כאבי ה מחזור.

השפעה במשק. צוות, בראשותו של הפרופסור הארי לינדגר, ערך מחקרים ממושכים על הסיבות הגורמות לכאבי הווסת. מספר הד"ר אריה שורץ, רופא הנשים שבצוות: "המחקר התבסס על תיאוריה של הד"ר פיקלס, וממחה להורי מוגנים, שגילה עוד בשנות ה-60 כי בתיקופת המחזור החודשי עולה תכולת הורמון פרוסטגלנדין בדמה של האשה יותר מפי שניים. אנחנו משוכנעים כי כמות יות גדולות של הורמון זה בדם הן הגורמת מות לכאבים בחלק הגוף התחתון, להריג גשוח בחילה ולכאבי ראש במימים הקריטיים."

חוקרי מכון ויצמן הצליחו לפתח חומר אנטי-הורמונלי, שינטרל את השפעת הורמון המזיק. הם מצאו אותו ביוצמית פלופנאמיד, שהיא בלתי-מימיקה ואין לה תופעות-ליוואי. ניסויים וטפולים שנערכו בעזרת חומצה זו בנשים סבלו מכאבי ווסת חזקים - בארץ, באירופה ובארצות-הברית - נתנו עד כה תוצאות מבטיחות.

כשמונים אחוז מהנשים המטופלות העידו כי כל כאביהן ומיחושיהן בתקופת הווסת נעלמו כליל. 12% סיררו על שריפור ניכר. רק אצל כ-8% לא חלו כל שינויים.

כאשר תופיע בשוק התרופה, המבוססת על התגלית שנעשתה במכון ויצמן, ביצורה מיסחרית, תהיה לא השפעה מביאה על רבבות נשים. היא תהיה גם בעלת חשיבות רבה למשק. מדי שנה אבדו בארצות-הברית בלבד, 120 מיליון ימרי עבודה של נשים, שנעדרו מעבודתן בשל כאבי ווסת. בישראל לא נערכה סטטיסטיקה בנושא זה. אבל אם תחסוך התרופה החדשה אפילו מיליון ימי עבודה בארץ, כבר תהיה השפעתה ניכרת.

פרשות

קרנן וגמא "עמידר"

דו"ח מבקר המדינה

נוף במישטרה על איטיות

חקירת פרשת "עמידר"

כאשר חשף העולם הזה לראשונה את פרשת הלואה עמידר לעיריית תל-אביב, והחל מפעיל את המכונה הסבוכה שגרמה למסולת הגדולה בעמדתה, היו הכל סטור חים כי המישטרה תיכנס לעובי-הקורה ולא תהסס למצות את הדין עד תום. מה שמסתבר מן הדיווח שבזמן המיוחד

חוקר שורץ ופאציניטית מחלה חודשית

המסקנה: כימעט שנה לאחר שסתחה המישטרה בחקירה, בחוסר-רצון גלוי, ול-אחר שכל החומר והמיסמכים בידה, היא טרם סיימה את החקירה. אומר על כך המבקר (עמוד 89): "מעשיו של צבי כץ טרם נחקרו עד תום, ויש לצפות להליכי-מישפט נוספים נגדו. אף עלולות עוד להתגלות עובדות חדשות, בעלות משמעות לגבי וגם לגבי מעורבותם של אחרים. רצוי שהליכים אלו יוחשו ככל האפשר. לפי התפתחות העניין יקבע גם מבקר המדינה באיזו מידה עליו לחזור לנושא." אולי רצוי שמבקר-המדינה יתחיל קודם כל לחקור מדוע אין המישטרה מבצעת את תפקידיה בפרשה זו.

עסקים

הוצחה בשוקלד

רופא ירושלמי מקים

שוקולטריות

כרי להנצחת את

זכר אביו

לפני 60 שנה פתח גסטון ישראל אימן, אופה-עוגות יהודי בתוניס, בית-הקפה קטן. גאות הבית לא היתה רק על העוגות ה-מפוראות שאפה האב, אלא גם על מעדני השוקולד המיובאים, שנמכרו בו. גסטון אימן ייבא לתוניס ממתקי-שוקולד מיוון, שנמכרו אך ורק בבית-הקפה שלו. היו אלה תופיני שוקולד בטעם מיוחד, ממולאים באגוזים, שקדים וצימוקים. בזכר תם וזכה בית-הקפה שלו לשם לה ג'אונוו. שפירושו היוונים. במשך שישים שנה היה זה אחד המוסדות היהודיים המוכרים ביותר בתוניס. שם המקום ותופיניו הלכו לפניו. גם כשנססס יבוא מעדני השוקולד מיוון, נשאר לה ג'אונוו מושג.

של מבקר המדינה על פרשה זו, שפורסם השבוע, הוא כי משהו רקוב בממלכת החקירה. עניינים עצומות. המבקר קובע כי כמה פעולות שעשה הגובר בכספי החברה היו צריכות, לדעת הביקורת, לעורר חשד בגלל אופיין החריג (עמוד 88). ועוד הוא כותב, "ייתכן שהעזרה לעובדים רבים, בכירים ושאינם בכירים, בדרך של מתן הלוואות בתנאים נוחים, היה בה כדי להקחות את העירנות ולהרדים חשדות. עם זאת אפשר, שלא סינוור היה כאן, אלא עצימת עיניים" (עמוד 89).

המבקר מתכוון לכך שמנכ"ל החברה, צבי אלדורטי, קיבל בפברואר 1973 הלוואה של 4000 ל"י, שלא לרכישת רכב, ובלי שקויימו להליכי-אישור מקובלים. עם פרישתו מתפקיד המנכ"ל, באוגוסט 1973, הוא פרע את יתרת הלוואה, אולם קיבל הלוואה חדשה בסכום של 15 אלף לירות. בראשית מארס 1974 הוא קיבל הלוואה של 4000 לירות עבור בני-מישפחתו.

מנהל אגף הכספים, חיים טל, קיבל פעמיים הלוואות ללא ריבית, ועוד פעם קיבל הלוואה בנו. כן קיבל סכומי-כסף של עשרות אלפי לירות ללא ריבית, לישימוש האישי, לכמה ימים. היה סביר להניח כי המישטרה תחקור אם אלדורטי וטל, סונוורו" או "עצמו את עיניהם."

לא מני ולא מקצתי. המישטרה אינה חולמת לחקור בכיוון הזה.

דחקור את החוקרים, או, למשל, המבקר קובע כי גיזבר עמידר, צבי כץ, פעל עם שלושה בנקים. אולם לגבי פעולותיו תיו באחד מהם, "לא הסתיימו עוד הליכי החקירה לגביהן."

המבקר רומז גם כי נעשה שימוש לא-חוקי בהקדמות שהפקיד הגיזבר בבנקים, נגד ריבית בשעורים שונים. אין הסבר מדוע קיבל מכל בנק ריבית שונה. באותו הזמן בדיוק, המישטרה אינה חוקרת פרשה זו.

רק לפני שנה וחצי הגיע הקץ למוסד שהקים הקינדיטור היהודי התוניסי, שיגשג במרוצת השנים והפך אותו איש עתיר-נכסים. האיש נפטר העסק נסגר. בנו של גסטון ישראל, לא הלך בדרכו. הד"ר משה אימן למד רפואה וביולוגיה, מנהל עתה בירושלים מעבדות רפואיות. מה זאת שוקולטריה? אולם זכר השוקולדים של אביו לא נמגז מפיו. לפני שנה, חודשים מעטים בלבד אחרי שלה ג'אונוו התוניסי נסגר, פירסם הד"ר אימן מודעות בעיתונות הצרפתית והתוניסית כי העסק לא נסגר, אלא הועבר לירושלים. הוא פתח מעדנית שוקולד - שוקולטריה בלשוננו, בירושלים. נמכרו בה עוגות ורי מעדני-שוקולד, ותוך שנה היא הפכה עסק משגשג, כשהיא נושאת עליו את שם ה-מוסד התוניסי לה ג'אונוו.

בשבוע שעבר הרחיב הד"ר משה אימן את אימפריית השוקולד שלו. בכיכר-מלכ"י ישראל בתל-אביב נפתח הסניף התל-אביבי של לה ג'אונוו - שוקולטריה מפוארת, שימאת אלפי ל"י הושקעו בהקמתה. המבטיח הה להיות אחד ממוקדי המשיכה למפונקי העיר. תמונת ענק של גסטון ישראל אימן, האיש שישד את לה ג'אונוו בתוניס, משקיפה על המוסד שהקים בנו להנצחתו.

ישראלים בחו"ל

חקירת ביוהנסבורג

שהייה ללא אשרה

בדרום-אפריקה

כימעט שעלתה לצייר

שמעון אבישר ביוקר

שני הגברים הלבושים אורחית התדפקו על שערי הווילה ביוהנסבורג, השייכת לישראלים שעשה חיל בדרום-אפריקה. כשאם הבית פתחה בפניהם את הדלת, הם הציגו בפניה פקודת-חיפוש מטעם בית-המישפט. החלו לסייר בוויולה. באחד הדברים הם מצאו גבר ישראלי, ובוא איתנו" הם פקדו עליו בנוקשות. האיש שהתעורר משנתו לא הבין מה ר"י צים ממנו שני השוטרים, שהתייחסו אליו כאל פושע מועד. הוא ניסה להתנגד להם בכוח. רק כשהצלילו להתסכח מחתת ה-מקלחת שהירשו לו שני השוטרים לעשות הסתברה הטעות.

מישטרת יוהנסבורג חיפשה בביתו של היורד מישראל, תייר ישראלי שנחשד במעשי הונאה. תחת זאת הם מצאו את ה-צייר שמעון אבישר, שהתכוון לפתיחה ה-הגינית של תערוכת הציורים שלו. שעמדה להיערך אותו ערב בגרייה שמתון בעיר. אבל כל הסיכויים היו שאבישר לא ישתתף בפתיחת תערוכתו.

תוך כדי בדיקת דרכונו גילו השוטרים שתוקף האשרה שלו פג ארבעה ימים ק"ד לכן, אבישר לא היה מודע לכך ש-בדרום-אפריקה זוהי עבירה שאין לזלזל בה. השוטרים ביקשו ממנו לארוז את הפי-ציו ולהיתלות אליהם לשדה-התעופה. כל מאמציו לשכנעם שהוא אמן העומד לפתוח באותו ערב תערוכת ציורים לא הרעילו. גם הביקורות בעתונות הדרום-אפריקאית שהתפרסמו על תערוכת ציוריו שהוצגה שבועיים קודם לכן בקייפטאון לא עשו רושם על השוטרים. הם החליטו לי-עצור את אבישר. לו לא היה חשק לשבת בכלא. נוצר עימת שעלול היה לעלות לו ביוקר.

הצייר הנודד, אבישר, 38, יליד מארור קו שגדל במישפחה מרובת-ילדים בירושל-לים, יכול לתבוע בשקט לעצמו את התואר של השגריר הנודד של הציור הישראלי. אחרי שירות צבאי בחטיבת הצנחנים, עמה צנח במיתלה במיבצע קדש, יצא אבישר לפאריס. שם למד, השתלם, צייר ורכש את פירסאמו הבינלאומי. ציור-קיר ענק שלו, מקשט שם עד היום את אחד האולמות של תחנת הרדיו הגדולה אירופה מס' 1, ואו. אחרי כעשר שנים של ישיבת קבע, הפך את מיכחול הציירים שלו למקל נדודים. במשך שנים ארוכות סובב אבישר על פני העולם, עם מיכחוליו וצבעיו בילבד. הוא נעצר בתחנת, נתקף שם בקדחת של יצירה, מכסה בצוודתיו וצבעיו ערימות של בדים, מוצא לעצמו גלריה שחציג את יצירותיו וקהל קונים שירכוש אותן ויממן את המשך הקרבנאל הנצחי שהוא עורך סביב העולם.

כך הגיע אבישר לכל קצות העולם, היא ערך תערוכות מקיפות:הגן ועד מלברון, מקיפטאון ועד לסאן-פאולו שבברזיל, הוא חי כמו נערי-שעשועים, ברמת-חיים של חוג הסילון, כשספעם לפעם הוא חוזר לישר-

ד"ר משה אימן ורעייתו מטוניס - לכיכר-מלכ"י-ישראל